

LECHKÁČIK

Ročník XXV.

Cena: 0,80 €

Jeseň 2019

NAJVÄČŠIE ŠPORTOVÉ PODUJATIE

Prvú októbrovú nedeľu si tisícky Košičanov nevedia predstaviť bez tradičného Medzinárodného maratónu mieru. Bez ohľadu na počasie sa vyberú do centra mesta, aby svojimi hlasivkami povzbudili tých, ktorí sa rozhodli pre najdlhšiu bežeckú atletickú disciplínu. Už o necelé tri týždne zaznie výstrel zo štartovacej pištole najstaršieho maratónskeho behu v Európe.

V rámci Európskeho týždňa mobility pripravil Magistrát mesta Košice cykloraňajky pre všetkých, ktorí sa po meste presúvajú bicyklami. Týmto spôsobom sa mesto chce poďakovať obyvateľom za to, že na pohyb využívajú alternatívne spôsoby dopravy.

Historiu začali písať v Turni

Prvým statočným sa 29. septembra 1924 v Turni nad Bodvou postavilo na štart prvého ročníka najstaršieho maratónu v Európe. Z Košíc do štyridsať kilometrov vzdialenej obce budú i tentoraz smerovať kroky čestných hostí i športovcov.

„My si stále vážime odkaz maratónu a prvého štartu, ktorý sa uskutočnil pod Turnianskym hradom. Každoročne pri soche, ktorá pripomína túto udalosť, sa stretávame, aby sme vzdali úctu tým, ktorí začali písať históriu maratónu v Košiciach.“ povedal Ján Sudzina, prezident Maratónskeho klubu Košice. „Stále ide o veľmi emotívnu udalosť, na ktorej nechýba starosta Turne, ale i obyvatelia tejto obce, ktorí sú hrdí na to, že prvý štart bol práve spod ich hradu. Presunuli sme to o týždeň skôr, aby maratónskym dňom žili ľudia už celý týždeň a zároveň je samozrejmé, že viacerí z nich prídu aj do Košíc.“

Vítazom prvého ročníka sa stal dvadsaťpäťročný košický rodák Karol Halla, ktorý zabehol čas 3:01:35 hod.

(DB)

Divadlo bojuje o DOSKY 2019

za postavu Márie Stuartovej v inscenácii hry Fridricha Schillera. Dve nominácie v kategórii Mimoriadny počín v oblasti operného divadla získala aj inscenácia opery Giuseppe Verdiho Otello. Nominovaní sú šéfdirigent opery Vinicius Kattah za hudobné naštudovanie sólista Titusz Tóbisz za postavu Otella.

Aj tento rok je pre fanúšikov divadiel pripravené SMS hlasovanie o Divadlo sezóny, ktoré získa finančný dar vo výške 5-tisíc eur. Na stránke ceny-

dosky.sk môžete hlasovať od 17. 9. až do 31. 10. 2019.

Mená víťazov sa dozvieme počas slávnostného ceremonálu 10. novembra, ktorý sa uskutoční prvýkrát na doskách Mestského divadla Pavla Országha Hviezdoslava v Bratislave. Prenos z podujatia uvedie Dvojka RTVS v ten istý večer.

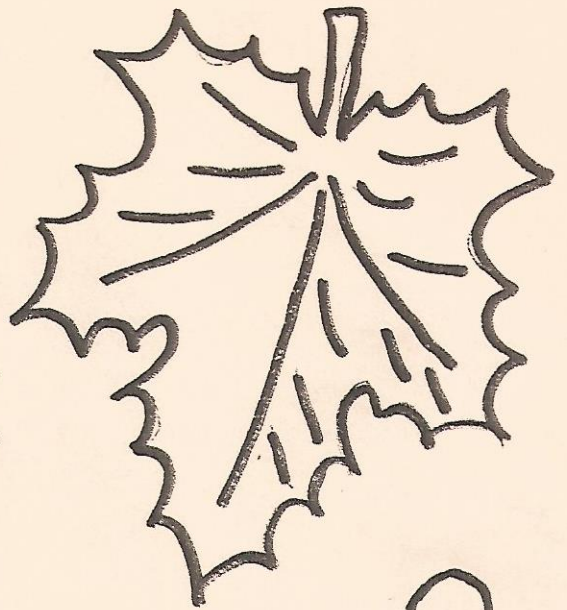
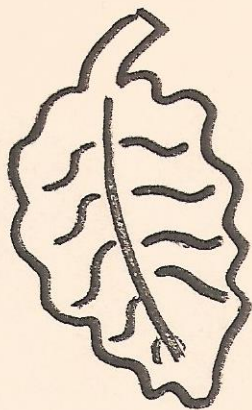
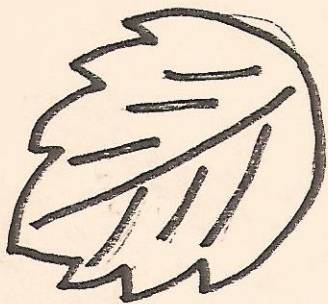
(JV)

Tatiana Poláková sa pokúsi uspieť v kategórii Najlepší ženský herecký výkon.

Košičan Karol Halla, víťaz prvého ročníka maratónu z Turne nad Bodvou do Košíc v roku 1924.

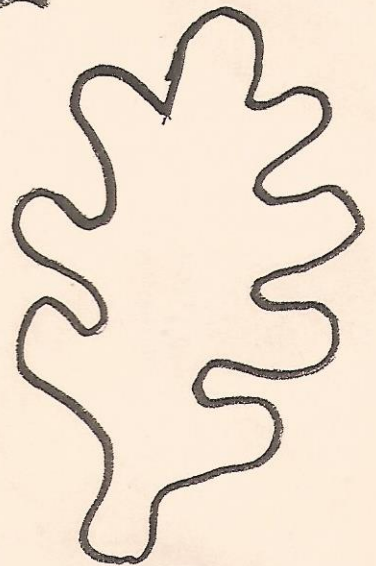
A opäť je tu nový školský rok. Privítali sme v laviciach našich nových kamarátov, prváčikov. Dúfame, že sa im v našej škole bude páčiť, že ich budú počúvať písmenká aj číslice, že sa im bude dariť, nájdu si nových kamošov a obľúbia pani učiteľky a pánov učiteľov.

V tomto školskom roku dobré známky praje redakčná rada samozrejme, všetkým našim žiakom. ☺

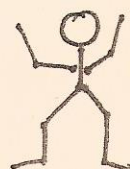

OBSAH

Kedy začína jeseň?.....	1. str.
Predstavujeme Vám	2. str.
Začala škola	3. str.
Rozhovor	4. str.
Prečo separovať	5. str.
PNV v ŠKD	6. str.
Netradičná hodina v 5.A	7. str.
MARS	8. str.
Starká mi rozprávala	9. - 11. str.
Hodnotenie	12. str.
Myšlienkové mapy	13. str.
Kvíz, omaľovánky, tajničky	14. - 21. str.

Nájdi sedem panákov v celom časopise.

Kedy začína jeseň?

Prvý jesenný deň známy aj pod názvom jesenná rovnodennosť, kedy deň a noc sú rovnako dlhé: 23. september 2019

22. september 2020

22. september 2021

23. september 2022

22. september 2023

22. september 2024

Košice – celoročné počasie

Klíma je chladná. Citeľné zrážky. Priemerná ročná teplota je 8,6 °C.

Január je najchladnejší mesiac s teplotami v priemere -3,4 °C.

Pranostiky na jeseň:

- Na znamenie Váh sa najlepšie sadia zemiaky.
- Michal zimu dýchal.
- Na svätého Václava býva blata záplava.
- Septembrový dažď poliam potrava, vinohradom otrava.
- September je májom jesene.
- Ak sú do Michala vtáci doma, nebude tuhá zima.
- V Matúšovom týždni seje sa žito.
- Mnoho dažďa v októbri, mnoho vetrov v decembri.
- Dažde v októbri predpovedajú úrodný rok.
- Teplý október, studený november.
- Keď je v októbri mnoho sršňov a osí, bude dlhá zima.
- Novembrové slnko na zem nevidí.
- Na Ondreja ide orať leň krivý gazda.
- Ak na Ondreja lietajú včely, bude neúrodný rok.

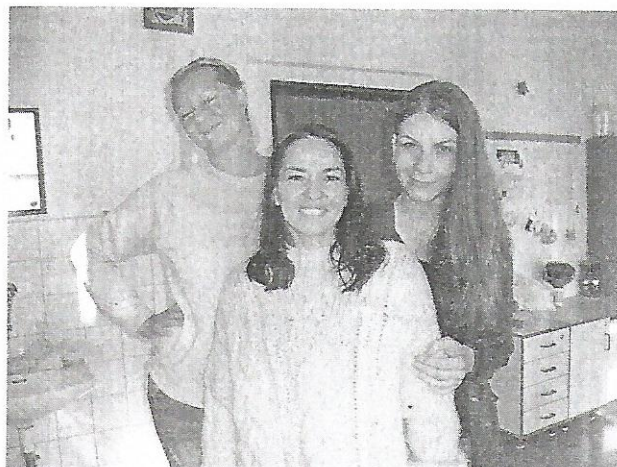
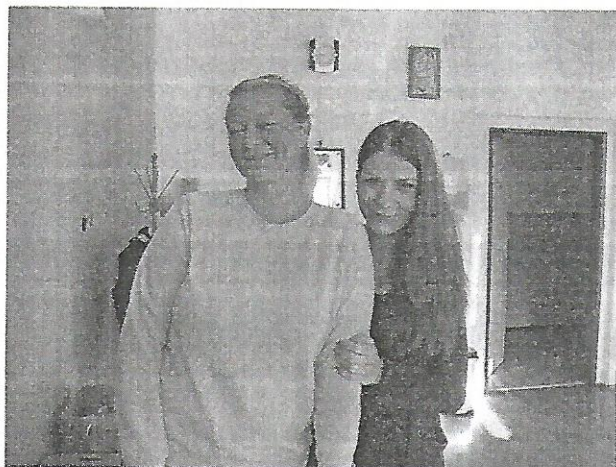
Predstavujeme Vám

Tieto tváre budeme počas nasledujúcich troch rokov stretávať častejšie:

p. asistentky: Ivana Farkašová, Petra Kozáková, Zuzana Cholužová

a

školský psychológ: Mgr. Radka Balková – Ligušová.

Logo of the European Union and the text: "EÚROPSKÁ ÚNIA", "Európsky sociálny fond", "Európsky fond regionálneho rozvoja".
Logo of the Operational Program Human Resources: "OPERAČNÝ PROGRAM LUDSKÉ ZDROJE".
Logo of the Ministry of Education, Science, Research and Sports: "MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SLOVENSKEJ REPUBLIKY".
Logo of the Ministry of Labour, Social Affairs and Family: "MINISTERSTVO PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SLOVENSKEJ REPUBLIKY".

Základná škola Mateja Lechého
Ulica Jána Pavla II. 1, Košice

realizuje dopytovo orientovaný projekt pod názvom

„Zlepšenie vzdelávacích výsledkov žiakov so ŠVVP a zdravotným znevýhodnením v ZŠ Mateja Lechého Košice“

Doba realizácie projektu: 09.2019 – 08.2022

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje

www.esf.gov.sk www.minedu.gov.sk

red.: Júlia Pavlíčková

Začala škola. Povedali by ste ?

Toto nie sú fotky z prázdnin, ale už zo septembra. A to ešte jeseň ani poriadne nezačala.

My sa máme v knižnici dobre. Už sa tešíme na besedy a podujatia.

Rozhovor s prvákmi

Tento rok sme sa našich prvákov pýtali rôzne otázky. Keď sme prišli cez prestávku do ich tried, nechcel s nami robiť rozhovor ani jeden prvák, ale keď sme im vysvetlili, že sa ich budeme pýtať len veľmi jednoduché otázky, napokon chceli takmer všetci. Vybrali sme náhodne jedno dievča z 1.B a dvoch chlapcov z 1.A triedy. Odpovede na otázky boli veľmi podobné. Ale snažili sa.

Tešil/tešila si sa do školy?

Laura 1.B: „Áno, veľmi.“

Maroš 1.A: „Áno.“

Janko 1.A: „Áno.“

Ako sa ti páči na škole?

Laura 1.B: „Páči sa mi tu. Mám tu veľa kamarátov.“

Maroš 1.A: „Je tu pekne.“

Janko 1.A: „Áno, páči sa mi tu a mám tu aj brata.“

Čo si sa nové naučil/naučila?

Laura 1.B: „Naučila som sa geometrické tvary a niektoré písmená z abecedy.“

Maroš 1.A: „Naučil som sa nejaké písmená z abecedy.“

Janko 1.A: „Písať šikmé čiary a geometrické tvary.“

Aký je tvoj najobľúbenejší predmet?

Laura 1.B: „Telesná výchova a výtvarná výchova.“

Maroš 1.A: „Najradšej mám telesnú výchovu.“

Janko 1.A: „Mám rád telesnú výchovu, pretože rád bežím.“

red.: Nella Handžáková

red.: Júlia Pavlíčková

PREČO SEPAROVAŤ

VEDELI STE, ŽE?

- separovaním dokážete znížiť množstvo odpadov uložených na skládkach až o 31%

- z oceľových plechoviek sa môžu vyrobiť kľúče

- z nápojových kartónov sa stávajú darčkové tašky

- 1 tona zberového papiera zachráni 17 stromov

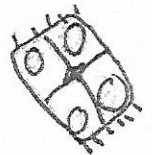
/Nezabudni sa zapojiť do každého zberu v škole/

- zo 670 vyzbieraných a recyklovaných hliníkových plechoviek môže byť 1 bicykel

- 30 vyzbieraných plastových fliaš je potrebných na výrobu 1 fleecovej bundy

- zo 150 vyzbieraných plastových fliaš môže byť 1 koberec

- z dvoch 1l nápojových kartónov sa stane 1m² kuchynských utierok

ČO MÔŽEME TRIEDIŤ?

- papier - obaly, kartóny, zošity - MODRÝ KONTAJNER

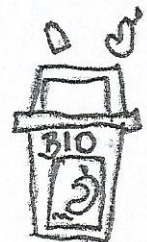
- sklo - výroba nových fliaš - ZELENÝ KONTAJNER

- textil - recyklácia na hrubšie tkaniny

- kovový šrot

- bioodpad - kompostovanie - HNEDÝ KONTAJNER

- plasty - odpadové vrecúška a koše, plastový nábytok - ŽLTÝ KONTAJNER

FAKT: Rím (hlavné mesto Talianska)

Aktívne separovanie plastových fliaš do automatu.

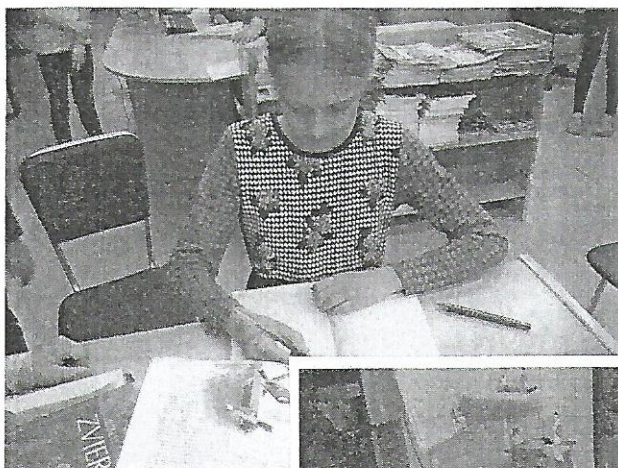
Namiesto peňazí automat vydáva cestovné lístky na metro.

spracoval: Tomi Vereb V. odd. ŠKD

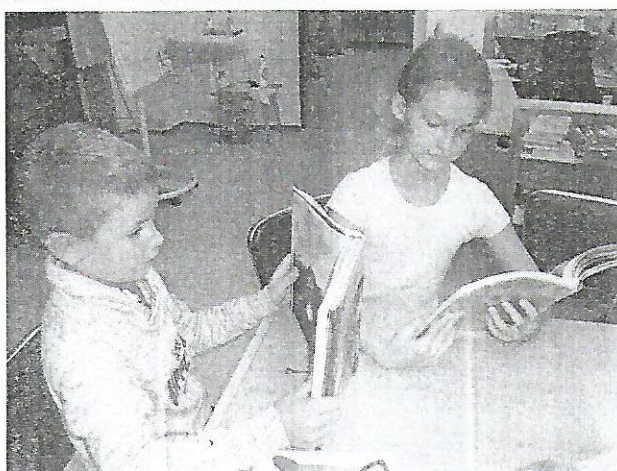
PNV v ŠKD – spolupráca s knižnicou

Ako to vyzerá v ŠKD od 15:15 do 16:00 v čase PNV ?

(Pre tých , ktorí nevedia – PNV je skratka príprava na vyučovanie).
V tomto čase deti vypracujú zadané domáce úlohy zo sloviny, matiky, angliny, vlastivedy..... Doma potom majú menej povinností s učením. Na to deti potrebujú POKOJ. Preto vždy na začiatku šk.roka na prvom rodičku vychovávateľky oboznámia rodičov, aký je pokoj o tomto čase dôležitý. Ak totiž rodič zazvoní na domofón (niektoré sústredené deti až nadskočia na stoličke), vyruší nielen svoje dieťa, ale aj ďalšie, ktoré odprevádza. Vyrušené deti potom robia chyby, nevedia sa tak rýchlo opäť sústrediť a čas beží. Niektorí rodičia sa potom doma opýtajú: „Čo si robil(a) v ŠKD? Prečo nemáš napísané úlohy?“ a iné. Alebo sa už neraz stalo, že si niekto zabudol označiť úlohy a tvrdil, že úlohy nemá. Ostatné deti mu pomohli, usmernili ho, a tak sme spolu zabránili ďalším problémom alebo nepríjemnostiam. A hlavne máme k dispozícii PC aj knižnicu. Tam nájdeme lexikony, encyklopédie, knihy pre deti a mládež, o prírode a zvieratách aj technike. Na vyhľadávanie informácií je to raj. Túto možnosť sme už mnohokrát využili, využívame aj teraz a budeme aj v budúcnosti.

Za 8. odd. ŠKD Katka Kolesárová

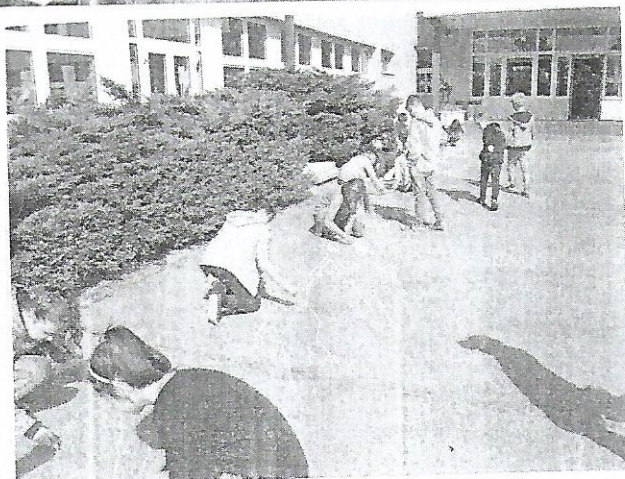

Výtvarné aktivity v 5.A triede

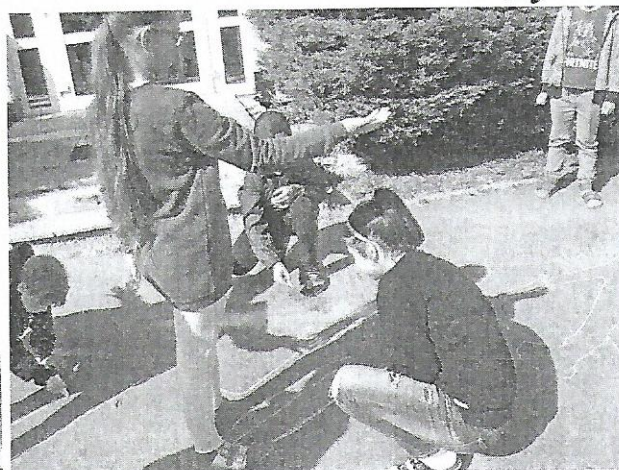
Školský rok sme rozbehli veľmi zaujímavými a peknými výtvarnými prácami. V 5.A triede sme na výtvarnej výchove mali ukázať naše výtvarné schopnosti. Mohli sme si vybrať akýkoľvek rozmer výkresu, akúkoľvek techniku a pomôcky, ktoré budeme potrebovať. Následne sme len použili originalitu a fantáziu a pustili sme sa do práce.

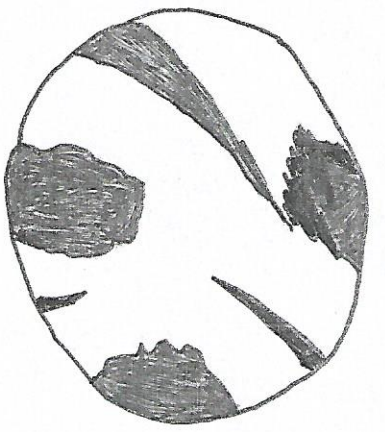
Na hodine sme rozvíjali aj hmat. Ten, kto svoju prácu už dokončil, strčil ruky do uterákom zakrytej krabice plnej rôznych predmetov. Mal určitý časový limit, v rámci ktorého musel nahmatať čo najviac vecí a zistiť, z akého materiálu sú vyrobené. Potom si už len zapamätal, čo nahmatal a z akého materiálu to bolo a po ukončení časového limitu to napísal na lístoček.

Na ďalšej hodine sme si dokončovali práce. Tí, ktorí mali prácu hotovú, si na hodinu doniesli stavebnice a zabávali sa s nimi. Keď boli všetky práce hotové, išli sme von pred školu. Svietilo slnko, a tak sme to využili. Kreslili sme tieňovú kresbu. Niektorí sa postavili tak, aby bol na chodníku viditeľný jeho tieň a niektorí iní ten tieň obkreslili. Potom sa niektorí ďalší postavili tak, aby sa jeho tieň dotýkal rukou toho druhého. Tak sme pokračovali, až kým nevznikla jedna dlhá reťaz 5.A.

red.: Nella Handžáková

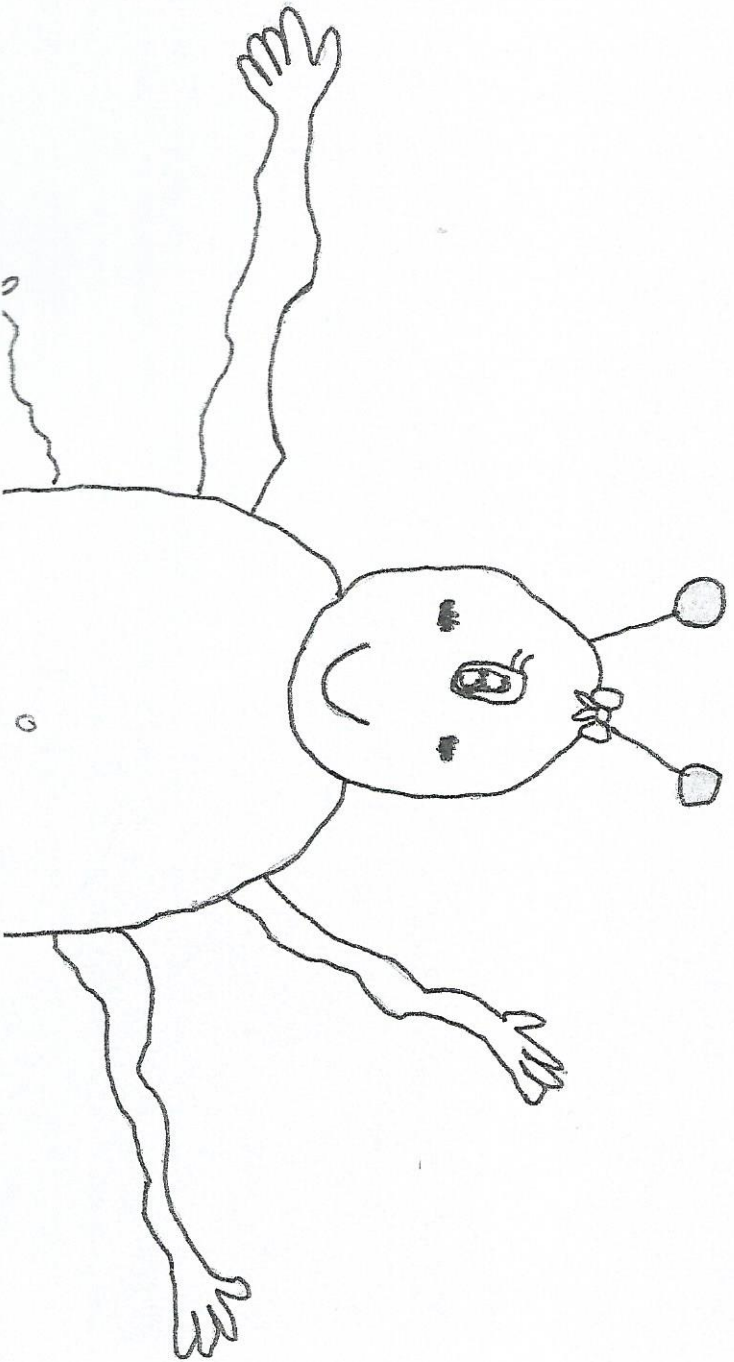
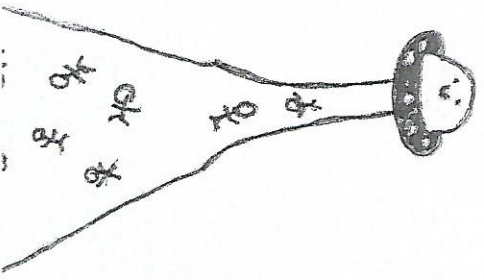

MARS

Mars je našim poslednim poznatim planetom, ma i vskak polovicu nekost. Na povrhu ni voda, ni vazduh "kiseonik" a na polu su poznate i neke vrste oksidne jedinjenja a voda. Atmosfera Marsa je veoma rijetka a voda na njegovoj povrhu poznata je i u vidu leda pod povrhu planeta. Budući da na Marsu ima vode, ljudi bi mogli živjeti. Mars je 4. planeta u našem sistemu. Nalazi se na udaljenosti od Zemlje 228 miliona kilometara. Na Marsu ima i planine, jezera, i oblaci. Mars je poznat i kao "crvena planeta".

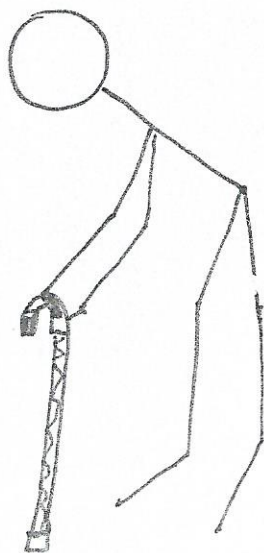
Mary a Julka 5. C

Starší mi rozprávajú

Ded. bol môj dedko malý chlapec, bránil sa svojim bratom. bol mi priateľom u starých rodičov v Čanskej Štiavnici. Raz, keď odchádzali do kúpaliska vo Výchniach, dedko sa pošmykla. Mohla a spadla mu šapka do kanála. S bratom sa ju snažili vybrať, ale keďže sa im to nepodarilo, ich starí rodičia im v tom chceli pomôcť. Keď im sa to aj napriek veľkej nábe nepodarilo. Nakoniec išiel môj dedko domov len s jednou šapkou na nohu. A tá jeho šapka leží možno v kanáli dodnes.

Adam Balla

Starý otec mi rozprávajú

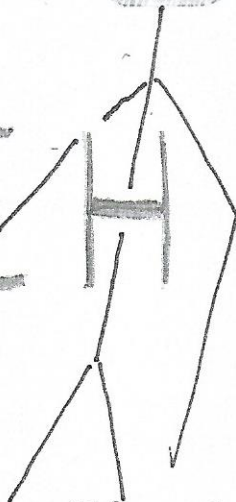
Kedí bol môj dedko malý, v lebe chodili deti po sedine borej. Aj môj dedko. Raz sa dedko spolu s kamarátmi rozhodli, či si nakrojuť futbal. Najprv si museli urobiť loptu zo kameňu, a vŕi potom sa pustili do hry. Futbal ale nehrali na ihrisku ale na ceste, na ktorej bolo aj veľa kameňov. Môj dedko pri hre nakopal o jeden kameň a udrel si prst na nohu. Nevenoval tomu veľa pozornosti a hrál ďalej. Keď sa doma miš nepovedal a išiel spať. Ráno mal prst celý opuchnutý. Jeho mamka mu na prst dávala obklady z cibule. Prst sa ale neliečil, a tak išli k lekárovi. Lekár ho poslal rovnú do nemocnice, kde mu prst museli operovať. Pri operácii mu odrezali jeden článok z prsta. A tak má môj dedko dodnes jeden prst na nohe kratší.

Emma Borešová

DEDKOV

PRÍBEH

Keď mal dedko 12 rokov, navštl s kamarátmi pretekay na bicykloch. Bolo ich päť súťažiacich.

Boli to pretekay cez priárodniny. Na bicykloch trávil väčšinu svojho voľného času. Tieto pretekay však boli jedinečné. Start bol pri dome, a cieľ meter pred kopou sena. Dĺžka pretekay bola 200 metrov.

Ten, kto bol posledný, musel v náhrade pokosiť, alebo porobiť remiaky. Po napísaní púšťalky všetci vyštartovali. Všetci pedálovali ako len vládali.

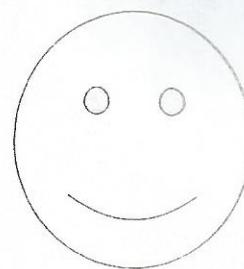
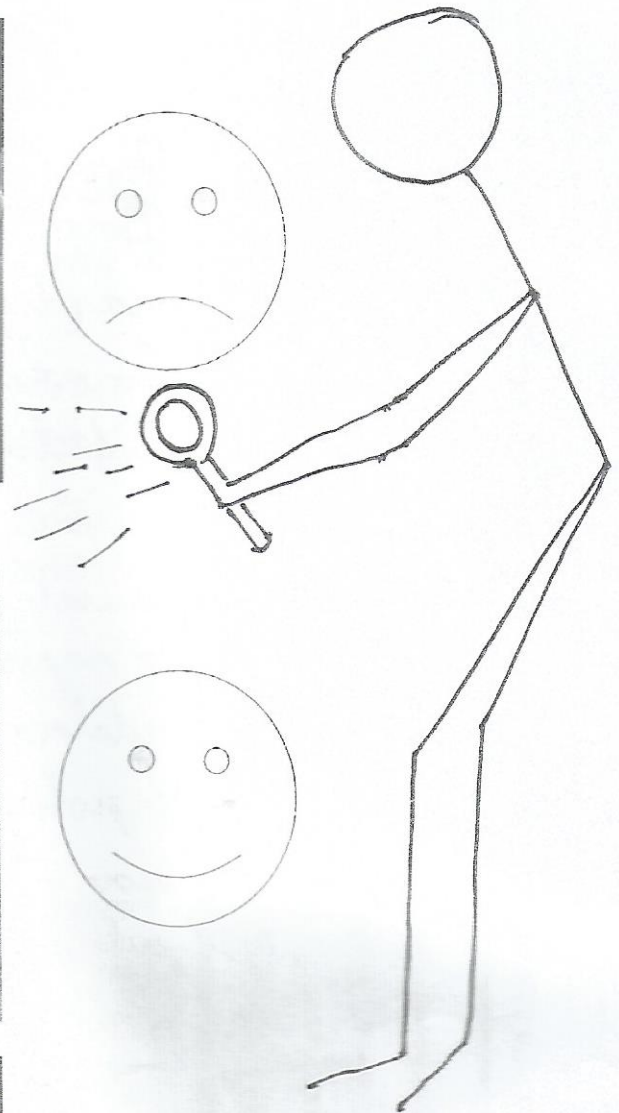
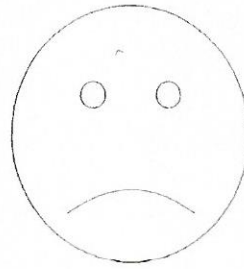
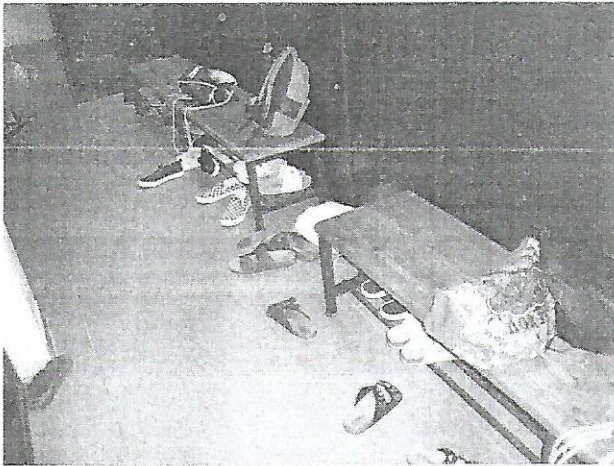
Dedko patril do prvej polovice. Zrazu to prišlo.

Azi tak dvadsať metrov pred cieľom, dedkovi spadla rebar. Zrazu si uvedomil, že nevie brať.

A tak už len kričal: Pozor!!! Ani sa nenardal a ocitol sa v kope sena. Chvalabohu sa mu nič nestalo, iba mal seno aj pod tričkom. Všetci sa na tom dobre pobavili. A našťastie dedko si to nemusel odpracovať na náhrade. Takto verelo prežíval detstvo môj dedko.

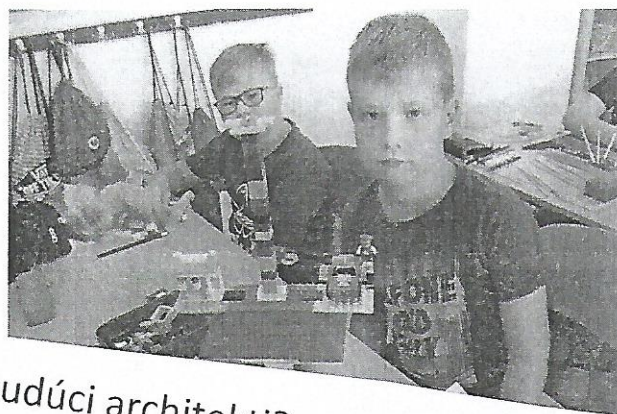
Marek Brel

Rozdávame smajlíkov podľa zásluh

ZAMYSLI SA A SKŮS ZAPÍSAŤ DO MRAKOV
SPRAVNE ODPOVEDE. /Riešenie na predposlednej strane/

Ďalší budúci architekti? Možno výtvarní umelci?

Krátky kvíz

1. Ktorým dňom sa začal tento školský rok?

a) 1.8.2019 b) 2.7.2019 c) 3.9.2019

2. Aký zo sviatkov máme v jeseni?

a) Sviatok všetkých svätých b) Vianoce c) Veľká noc

3. Ako sa volá školská akcia, ktorú organizuje v jeseni ŠKD?

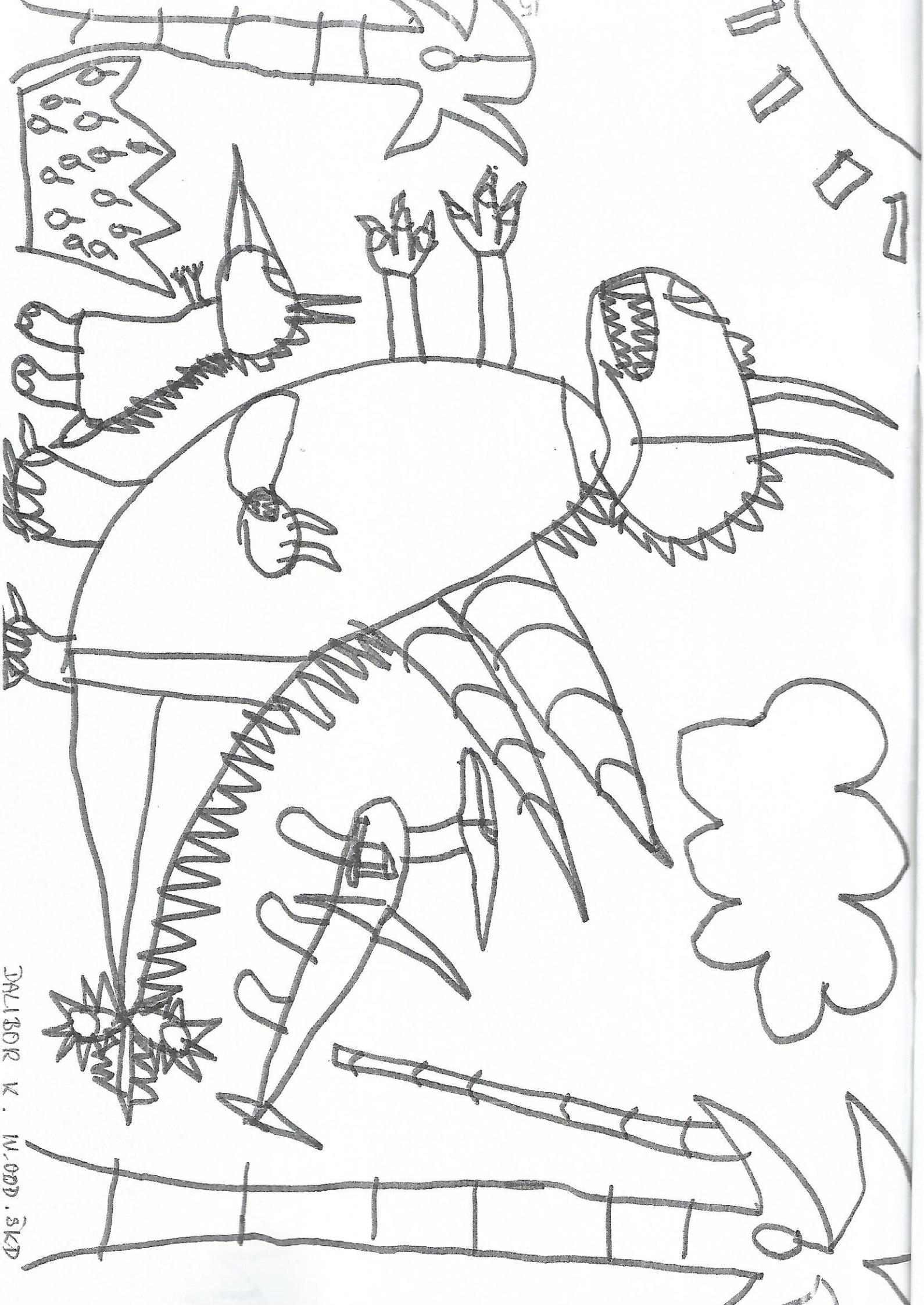
a) olympiáda b) jesenný beh c) slávik

Správne odpovede: (C, A, B)

red.: Nella Handžáková

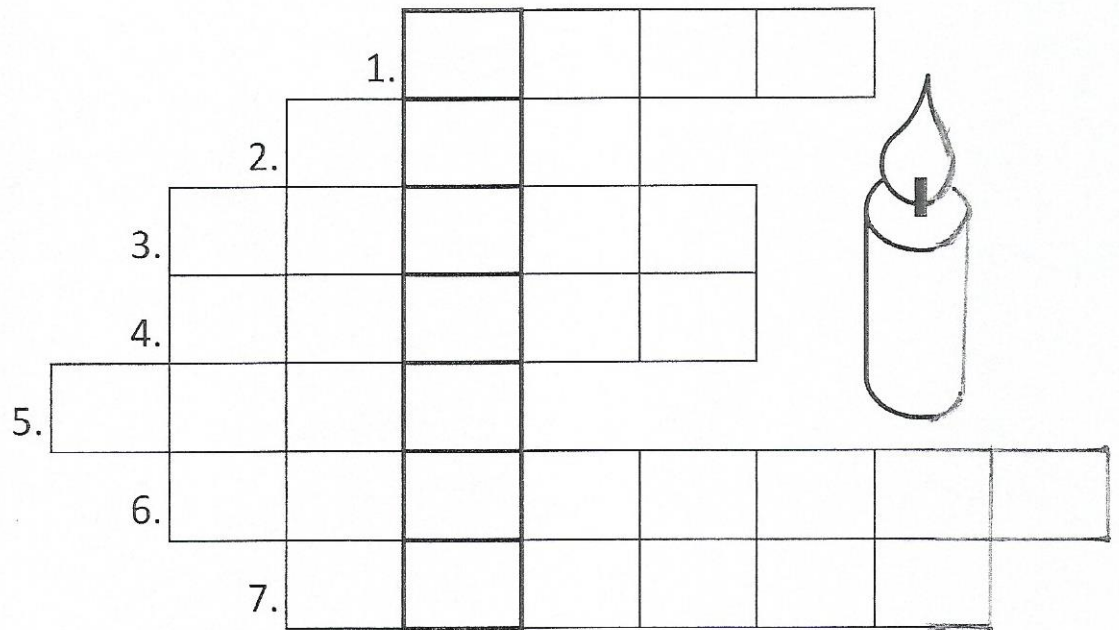
„KUK“ od Ľuboša a Julky

DALIBOR K. WOOD. SKD

TAJNIČKA

Keď doplníš tajničku, zistíš, ktorý sviatok nás čaká najbližšie.

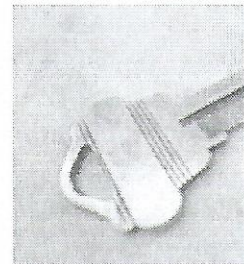
7.

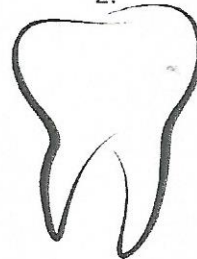
3.

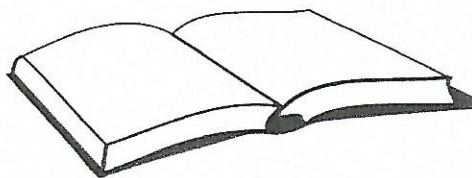
5.

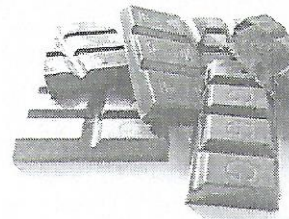
2.

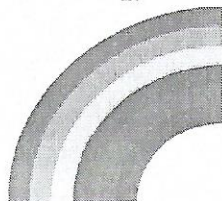
4.

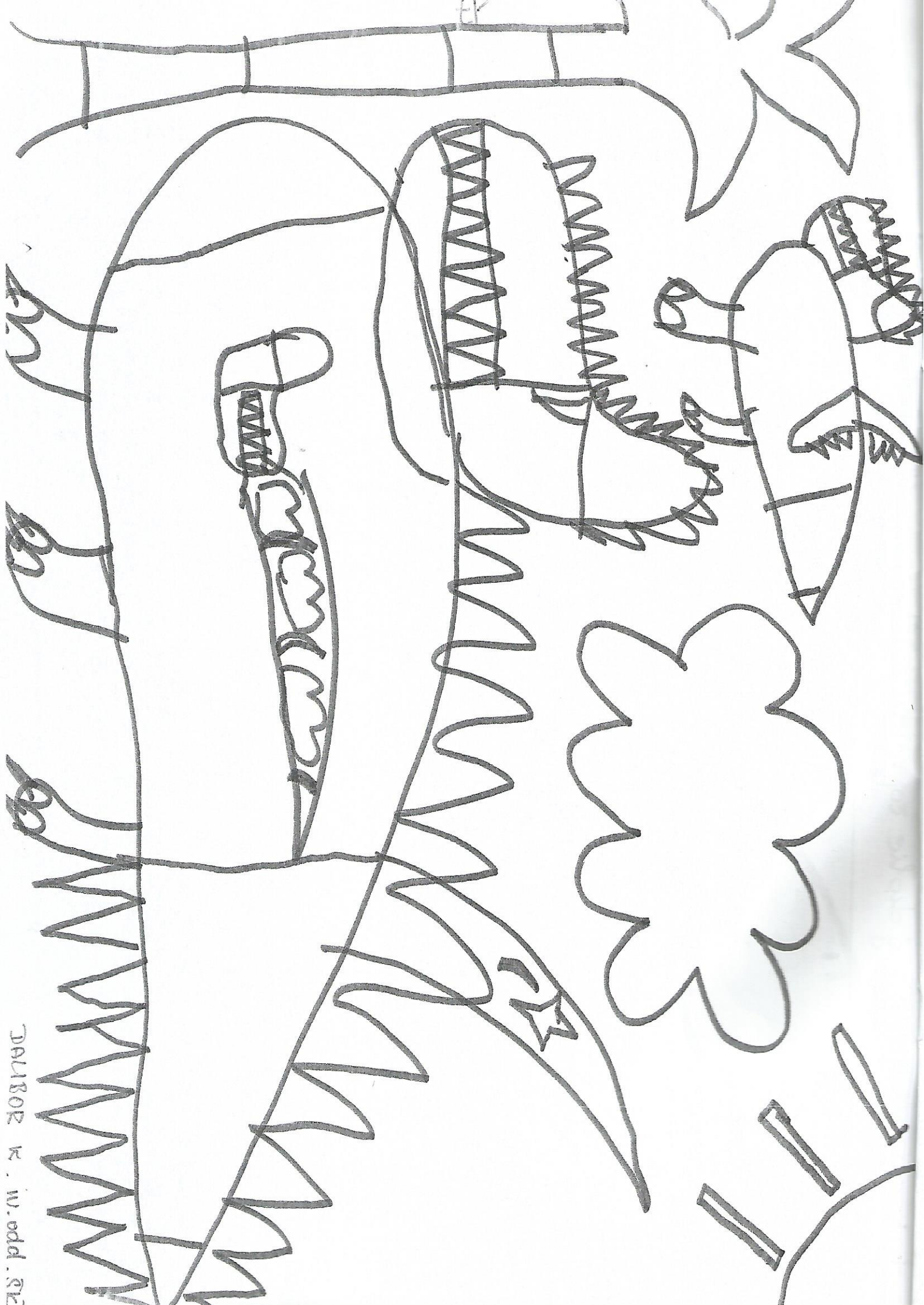
6.

1.

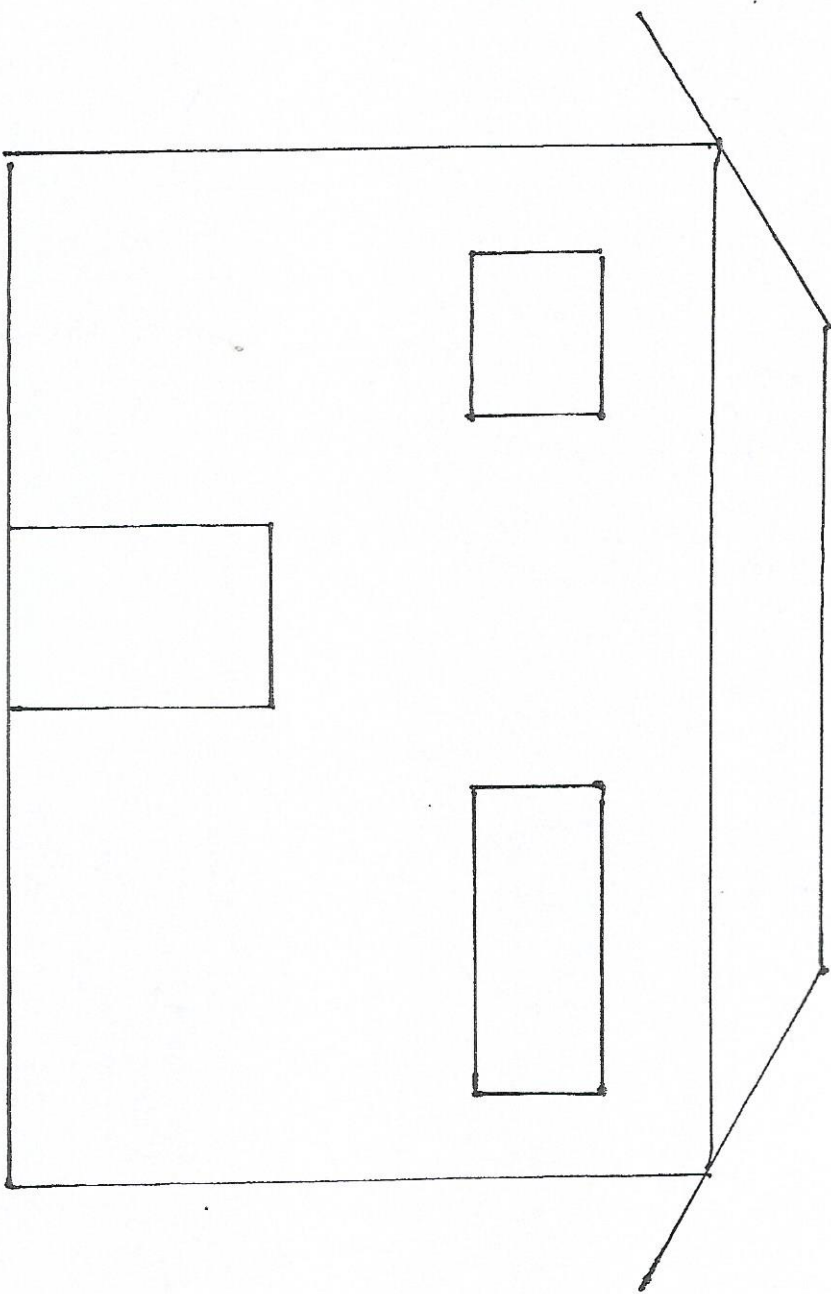

red.: Júlia Pavlíčková

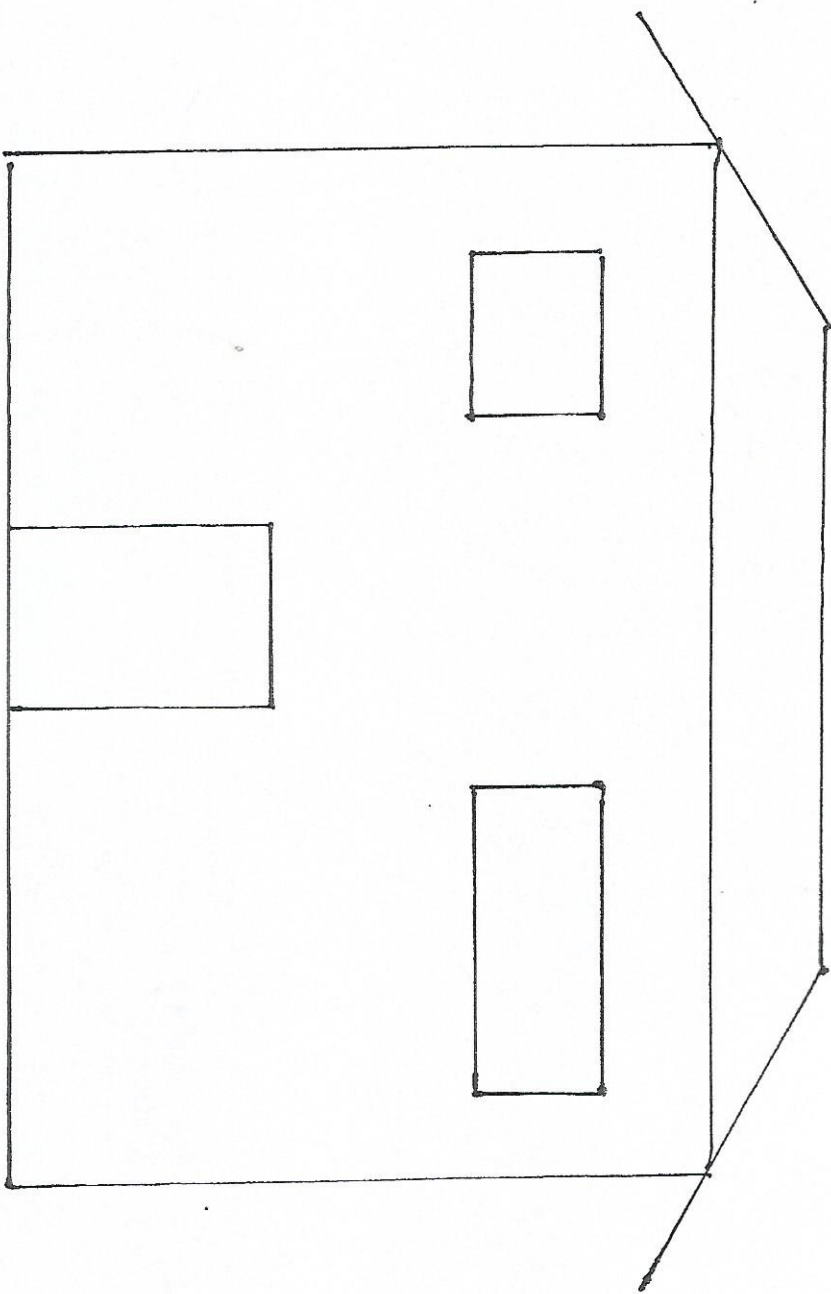

DAUBOR K. W. odd. 92

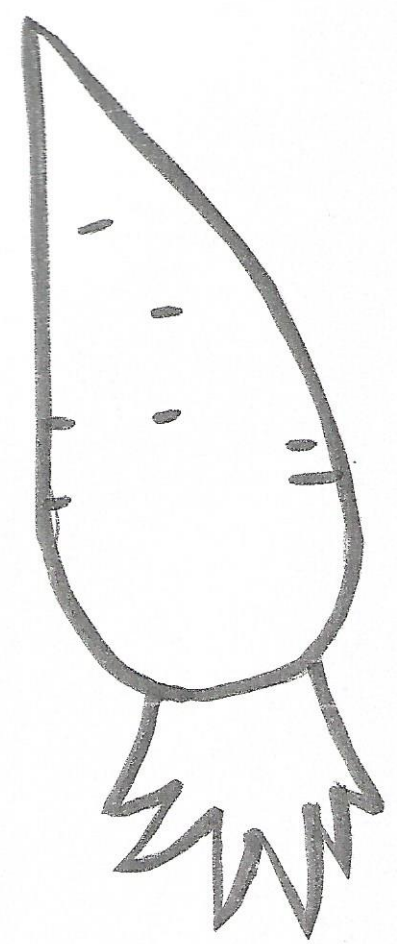
Dotvor, vyzdoba doma aj okolie čo najoriginálnejšie podľa vlastnej fantázie

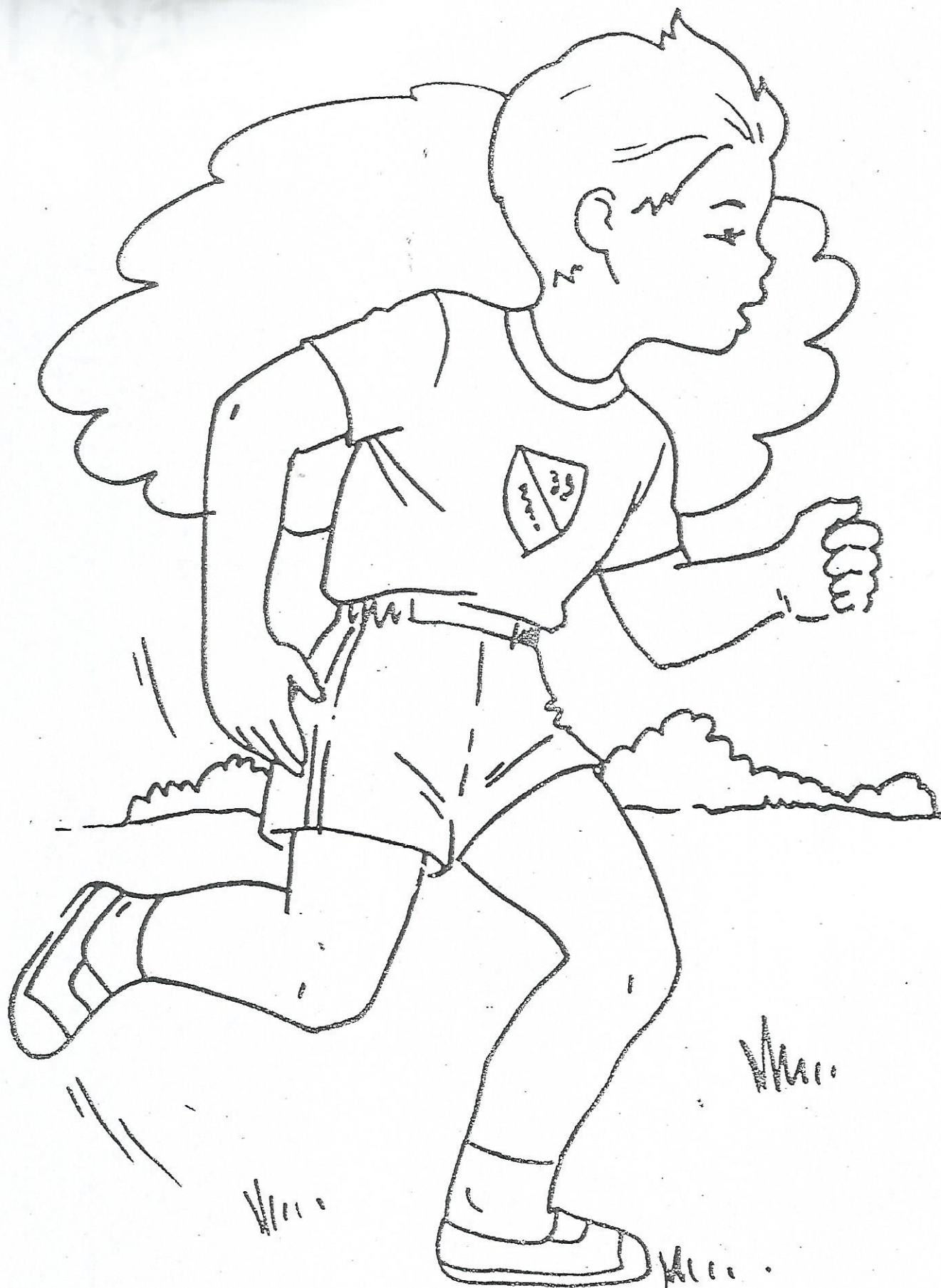

Dotvor, vyzdoba doma aj okolie čo najoriginálnejšie podľa vlastnej fantázie

br

SPRÁVNE ODPOVEDE NA OTÁZKU, NA ČO SLUŽIA MYSLIENKOVÉ MAPY?

- ROBIŤ SI LEPŠIE POZNÁMKY

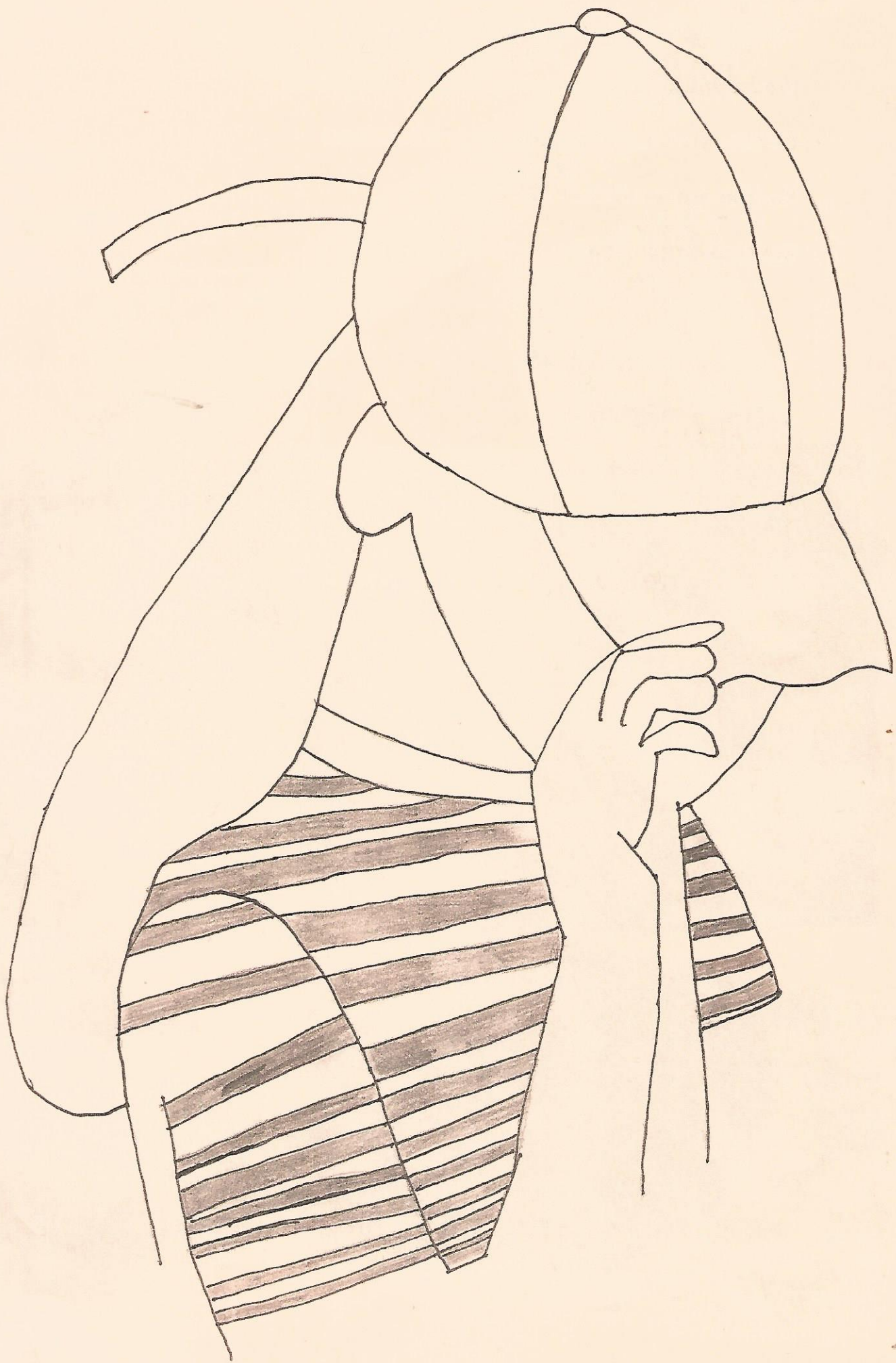
- SÚSTREDIŤ SA

- VYUŽIŤ ČO NAJLEPŠIE ČAS

- DOSTÁVAŤ NOVÉ NÁPĀDY

- UŠETRIŤ ČAS

- ZAPAMÁTAŤ SI NIEČO

Šéfredaktorka: Júlia Pavlíčková

Predsedníčka redakčnej rady: Nellka Handžáková

Redaktori: Júlia Pecuchová, Simona Mitríková

Koordinátorka: Helena Palčová

Korektúra textov: Mgr. Natália Balažová

Časopis vychádza štyrikrát

v šk. roku 2019/2020

na ZŠ Mateja Lechkého,

Ulica Jána Pavla II. č 1, Košice

V náklade 120 ks

Nájdete nás na

www.zslechkeho.sk...

